

Plan zarządzania po zakończeniu projektu

LIFE09 NAT/PL/000253

Ochrona populacji bociana białego na terenie obszaru Natura 2000

Ostoja Warmińska

Olsztyn, 31.12.2014 r.

Obszar Natura 2000 Ostoja Warmińska jest niezwykle ważnym obszarem dla ochrony populacji bociana białego i innych ptaków będących przedmiotami ochrony w obszarze. Jest to również jeden z największych obszarów Natura 2000 w Polsce.

Utrzymaniu i zachowaniu siedlisk cennych gatunków ptaków w Ostoi Warmińskiej sprzyja przede wszystkim obecność znacznych obszarów ekstensywnie użytkowanych łąk, pastwisk i mokradeł oraz niewielka gęstość zaludnienia terenów przygranicznych, które znajdują się w jej obrębie. Do największych zagrożeń awifauny i jej siedlisk na omawianym obszarze należą: stałe zmniejszanie się powierzchni użytków zielonych w wyniku ich zarastania, zalesiania (zwłaszcza w pasie przygranicznym) bądź zamiany na pola orne, intensyfikacja rolnictwa i wprowadzanie wielkoprzestrzennych upraw monokulturowych, chemizacja rolnictwa i eutrofizacja zbiorników wodnych, likwidacja śródpolnych mokradeł i zadrzewień oraz przesuszenie siedlisk mokradłowych.

Projekt LIFE09 NAT/PL/000253 *Ochrona populacji bociana białego na terenie obszaru Natura 2000 Ostoja Warmińska*, ukierunkowany był w głównej mierze na poprawę warunków siedliskowych i lęgowych ptaków oraz utrzymaniu/odtworzeniu różnorodności krajobrazu rolniczego Ostoi.

Kluczowym zadaniem wymagającym kontynuacji po zakończeniu projektu jest wykonywanie corocznego monitoringu bociana białego. Działanie to pozwala na rejestrowanie zmian ilościowych i jakościowych stanu populacji. Wieloletnie wyniki monitoringu stanu populacji bociana białego i jego miejsc lęgowych pozwalają na uchwycenie negatywnych zmian i skuteczne zaplanowanie działań ochronnych. Działanie kontynuowane będzie każdego roku po zakończeniu projektu przez Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków przy zaangażowaniu wolontariuszy lub dzięki dofinansowaniu z WFOŚiGW w Olsztynie.

Należy dążyć do opracowania szczegółowej bazy danych zawierającej informacje odnośnie rodzaju terenów kluczowych do ochrony siedlisk ptaków, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000, sposobu gospodarowania gruntami, będącymi siedliskami ptaków, obszarów mniej istotnych gdzie mogą być realizowane różnego rodzaju inwestycje. W celu realizacji tego zadania należy posłużyć się wynikami z inwentaryzacji trwałych użytków zielonych, wykonanej w ramach projektu jako bazy wyjściowej do przedmiotowego opracowania. Zadanie to jest kosztochłonne, dlatego wymagać będzie uzyskania dofinansowania z funduszy unijnych bądź krajowych. Beneficjentem odpowiedzialnym za wykonanie ww. zadania, będzie Regionalną Dyрекję Ochrony Środowiska w Olsztynie jako instytucja sprawująca nadzór nad obszarami Natura 2000. Realizację zadania należy rozpocząć bezpośrednio po zakończeniu projektu.

Działaniami, które będą kontynuowane po zakończeniu projektu będą działania skierowane na bezpośrednią ochronę bociana białego poprzez np. poprawę stanu ich gniazd, ratowanie ptaków znajdujących się w bezpośrednim niebezpieczeństwie np. zaplątanych w sznurki. Czynności te prowadzone będą przez jednostki ochotniczych straży pożarnych, którym przekazano sprzęt zakupiony w ramach projektu na podstawie podpisanego pięcioletniego zobowiązania.

Ponadto ważnym działaniem, niezbędnym do kontynuacji po zakończeniu projektu jest prowadzenie działań ukierunkowanych na edukację społeczeństwa poprzez naukę o bocianach, ich potrzebach, zagrożeniach i zwyczajach. Jak postępować z chorymi ptakami. Należy kłaść nacisk na pokazanie korzyści płynących z prowadzenia rolnictwa ekologicznego, jako wzorcowego typu użytkowania gruntów, przyjaznego bocianom. W głównej mierze chodzi tu o stosowanie naturalnych nawozów (obornik), dostosowanie sposobu koszenia (od środka na zewnątrz) łąk oraz to, co najważniejsze dla bocianów - wypas zwierząt, czyli utrzymywanie nisko zgrzanych pastwisk. Należy podkreślać rolę oczek wodnych i rozlewisk jako istotnej bazy pokarmowej dla bocianów oraz miejsca wodopoju, szczególnie w okresach suszy. Działanie to będzie realizowane przez RDOŚ oraz

PTOP m.in. w Centrum Edukacyjno-Informacyjnym. Cykliczne spotkania dla grup szkolnych odbywające się w Centrum, cieszą się dużą popularnością - średnio ok. 10 wycieczek szkolnych w okresie od maja do czerwca. Ponadto rocznie Centrum odwiedza ok. 1500 turystów. Są to zarówno indywidualni turyści, ale też grupy zorganizowane z Polski, Niemiec, Francji, Anglii, a nawet Japonii. Przeważająca część turystów to osoby dorosłe, rodziny, osoby starsze (np. koła emerytów i rencistów, uniwersytety trzeciego wieku).

Kolejnym działaniem, które będzie kontynuowane po zakończeniu projektu będzie organizacja corocznych festynów pn. „Dzień bociana białego” przy współpracy z gminą Górowo Iławeckie, podczas których można w ciekawy sposób docierać do społeczności gospodarującej w obszarze poprzez pokazy filmów przyrodniczych, prezentacje, broszury informacyjne. Działania te nie generują dużych kosztów, wymagają jedynie zaangażowania merytorycznego osób zajmujących się ochroną przyrody. Dofinansowanie na tego typu zadania związane z edukacją społeczną, organizowanie festynów, wydawanie materiałów promocyjnych można uzyskać z Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, bądź Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.